

Børnepanelrapport nr. 2 / 2010

Penge - og det man køber og har

ALLE BØRN HAR RETTIGHEDER

BØRNERÅDETS

**BØRNE- OG
UNGEPANEL**

Kære læser

Der er blevet talt meget om den danske økonomi i 2010. Langt de fleste af jer ved, at Danmark, og resten af verden, har økonomiske problemer. Samtidig har *Den Europæiske Union* udnævnt 2010 til det europæiske år for bekæmpelse af social udstødelse og fattigdom.

I vores sidste undersøgelse i Børne- og Ungepanelet, "Portræt af 4. klasse", fandt vi ud af, at det ydre, som fx tøj og elektroniske ting, betyder rigtig meget, når børn i 4. klasse vurderer, hvem der er populære i klassen.

På baggrund af den økonomiske krise, fattigdomsåret og resultaterne fra den tidligere undersøgelse har vi derfor gennemført en undersøgelse i vores Børne- og Ungepanel om økonomi og dens betydning for børnene, deres samvær med venner og deres trivsel. Resultaterne, som stammer fra i alt 1226 børn, kan du læse om i denne Børnepanel-rapport.

I Børnerådet vil vi gerne sige mange tak til vores Børne- og Ungepanel for deres deltagelse i undersøgelsen. Det, de fortæller os, er meget vigtigt, når vi skal prøve at forstå, hvordan børn trives i Danmark.

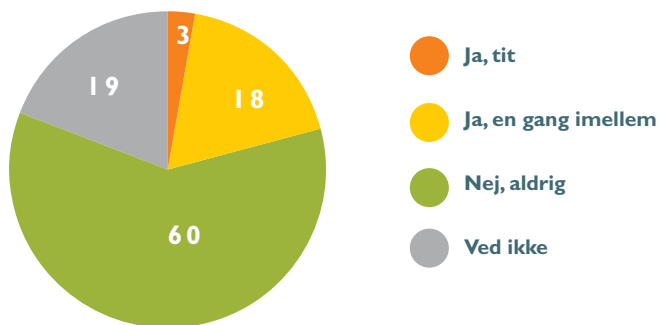
Mange venlige hilsner fra

Lisbeth Zornig Andersen
Formand for Børnerådet

Privatøkonomien

Ordet privatøkonomi dækker over de penge, en familie har og bruger. Det er et emne, som en del af de danske børn i 4. klasse taler med deres forældre om. Lidt under halvdelen fortæller, at de taler med deres forældre om, hvor mange penge de *tjener* eller *har* i hjemmet. Næsten 60 % af børnene svarer, at de tit eller en gang imellem taler med deres forældre om, hvad der er *råd til* i familien. Samtidig viser undersøgelsen også, at børn i mange familier hjælper med at tjene penge til familien.

HJÆLPER DU ELLER DINE SØSKENDE DINE FORÆLDRE MED AT TJENE PENGE TIL FAMILIEN? (FX VED AT GIVE PENGE FRA ET FRITIDSJOB TIL FAMILIEN ELLER ARBEJDE I FAMILIENS FIRMA/FORRETNING)

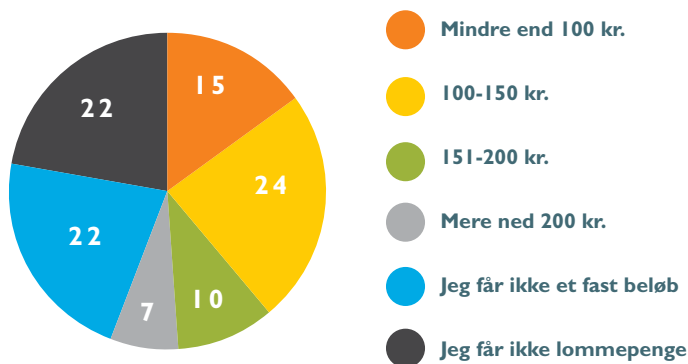

81 % af børnene mener, at deres familie klarer sig godt nok økonomisk, mens 17 % siger, at der indimellem er for få penge. Kun 2 % oplever, at der altid er for få penge.

Lommepenge

Vi har spurgt børnene i Børne- og Ungepanelet om de får lommepenge. Svarene fordeler sig sådan her:

HVOR MANGE LOMMEPENGE FÅR DU CA. OM MÅNE DEN?

Som diagrammet viser, får ca. $\frac{1}{4}$ af børnene i 4. klasse ingen lommepenge.

Hvem betaler for hvad?

Det er forskelligt, hvem der betaler for hvad derhjemme. Det, som flest børn i 4. klasse selv skal betale for, er legetøj og spil til computer/spillekonsol. Det, forældrene mest betaler for, er tøj og sko, udstyr til fritidsinteresser og mobilting.

Lommepengene bliver brugt til mange forskellige ting. Herunder kan du se en top ti over det, der bliver brugt flest lomme penge på.

Slik, chips eller sodavand	36 %
Tøj og sko	32 %
Gaver	27 %
Computerspil	26 %
Musik eller film på cd/dvd/mp3/internet	20 %
Legetøj	17 %
Udstyr, ting eller tøj til fritidsinteresser	16 %
Smykker	15 %
Blade	13 %
Mobiltelefon	12 %

Det er ikke de samme ting, piger og drenge bruger flest penge på. Her kan du se en top tre for piger og drenge:

TOP TRE

Drenge

Computerspil	41%
Slik, chips eller sodavand	41%
Tøj og sko	25%

Piger

Tøj og sko	38%
Gaver	33%
Slik, chips og sodavand	31%

Opsparing

79 % af alle børnene sparer op. Vi har lavet en liste over ti ting, som børnene blandt andet fortæller, at de sparer op til.

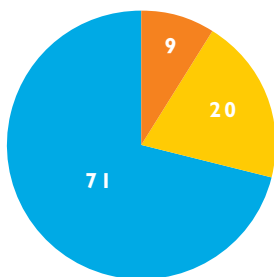
Hvad sparer du op til?

1. Computer og computertilbehør
2. Ikke noget særligt, bare godt med en opsparing
3. Spillekonsol og tilbehør (Wii, X-box, DS, Playstation m.m.)
4. iPhone eller anden mobil samt iPod
5. Kæledyr og ting til dem
6. Cykel
7. Sko, tøj og smykker
8. Ferier
9. Legetøj
10. Sportsudstyr og sportsting

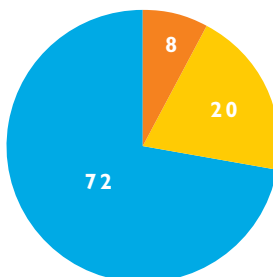
Trivsel i klassen og økonomi

Trivsel i klassen handler om, hvordan man har det sammen med sine klassekammerater og lærere. Vi har spurgt vores panel, om der er en sammenhæng mellem, hvordan man har det i klassen og hvor mange penge, man har. Mellem 70 og 75 % af børnene svarer meget generelt, at penge og de ting eller det tøj, man har, ikke betyder noget for, hvordan man trives i klassen. De blev spurgt om sammenhængen mellem mange forskellige ting, her er et udsnit af svarene:

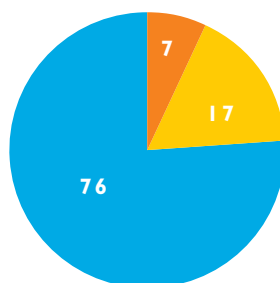
SÅDAN ER DET I KLASSEN:

Der er nogen, der er udenfor, fordi de ikke har de ting, de andre har (spil, mobil osv.)

Der er nogen, der er udenfor, fordi de ikke har sejt eller smart tøj

Man er populær i klassen, hvis man har mange penge

Over 1/3 af børnene mener, det passer godt eller delvist godt , at det er lettere at få nye venner, hvis man har bestemte ting. 7 % af børnene nævner forskellige ting, de kunne købe, der måske ville gøre det nemmere for dem at være med i fællesskabet. Det er blandt andet ting som en mobil, en iPhone, smarte ting, som tøj og sko, og en computer.

*”Jeg kunne købe en computer,
så kunne jeg være med på Facebook”*

Fattigdom og afsavn

I Danmark har vi generelt så mange penge, at alle mennesker har råd til mad og et sted at bo. Men der er nogle mennesker, der har meget færre penge end andre, og de kan derfor kaldes fattige. Vi ved, at der i Danmark er ca. 60.000 børn, der er fattige, fordi deres forældre har mindre end halvdelen af, hvad de fleste andre har.

I Børne- og Ungepanelet svarede 16 %, at de kender børn i Danmark, der er fattige. Samtidig svarede 85 % nej til, at de selv er fattige. 12 % svarede 'ved ikke' til spørgsmålet, og kun 3 % svarede ja.

For børnene er fattigdom som oftest noget, man kan se.
For dem kan fattige fx kendes på:

- deres tøj
- deres hjem
- den mad, de spiser
- at de ikke kommer på ferie
- at de ikke har smarte og nye ting
- at de ikke har en computer, mobil, etc.

Men fattigdom kan være mange ting. Fattigdom kan også være følelsen af at mangle noget i forhold til de andre. Eller følelsen af at manglen på penge fylder meget i ens hverdag. De børn, der selv mener, de lever i fattige familier, siger blandt andet:

*”Jeg kan mærke det ved,
at min mor er meget presset”*

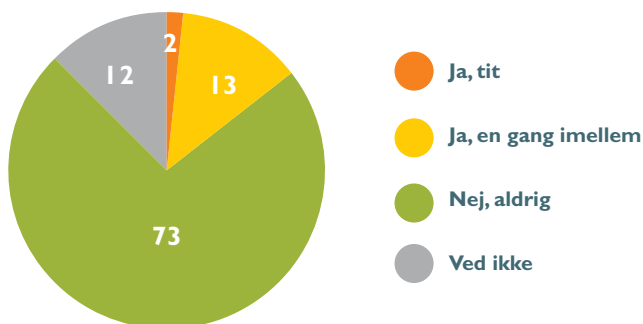
”Jeg kan mærke det ved, at min mor siger, at vi ikke har ret mange penge, og at vi må ud og låne”

Kun 3 % af børnene har svaret, at de føler, de er fattige. Men samtidig har mellem 10 og 30 % oplevet, at deres forældre har måttet sige nej til ting, fordi der ikke har været råd. Eksempelvis har de sagt nej til at:

- Gå i klub (10%)
- Gå til en fritidsaktivitet (fx fodbold, musik, ridning, rollespil) (10%)
- Holde fødselsdag for klassen eller andre (10%)
- Komme med på ture eller udflugter med klubber eller foreninger (11%)
- Få penge med til mad i skolen (14%)
- Få nyt tøj (21%)
- Få de spil og ting, som mange af de andre i klassen har (32%)

Nogle af børnene svarer også, at de har oplevet at føle sig uden for fællesskabet, fordi der er tøj eller ting, de ikke har.

OPLEVER DU NOGENSINDE AT VÆRE UDEFOR, FORDI DER ER TØJ ELLER TING, DU IKKE HAR?

Penge – og det man køber og har

Som altid har den information, vi i Børnerådet har fået fra vores Børne- og Ungepanel, været uvurderlig. Den bliver omsat til en panelrapport for voksne, som vi sender ud til alle, der har med børn og unge at gøre i deres hverdag – lige fra politikere til lærere og pædagoger.

Hvis du vil vide mere om undersøgelsen og dens resultater, kommer panelrapporten ud på Børnerådets hjemmeside, www.brd.dk, efter sommerferien. Her kan du også læse mere om Børnerådet og de tidligere panelrapporter.

Til slut vil vi endnu engang takke panelet. Vi glæder os meget til den næste undersøgelse og til det videre samarbejde.

Tag et kig på www.boerneinfo.dk
Alle børn har rettigheder. Det handler om dig!

Du kan også gå ind på Børnepanelets helt egen side på Børneinfo:
www.boerneinfo.dk/børnepanelet

Her kan du følge med i, hvornår der kommer nye spørgeskemaer og komme med forslag til, hvad de nye undersøgelser kan handle om.

Hvis du er med i panelet og har udfyldt et spørgeskema, kan du også fortælle os, hvis der var noget, der var særlig godt, dårligt eller måske svært at svare på.

Vi glæder os til at høre fra dig.

Børnerådet

Vesterbrogade 35A

1620 København V

Telefon: 3378 3300

E-mail: brd@brd.dk

www.brd.dk